

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept privat
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II - Master
1.6 Programul de studii / Calificarea	Dreptul Afacerilor

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Contencios financiar și fiscal						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Ioana Maria Costea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Ioana Maria Costea						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					17
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept civil. Drept financiar.
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept civil. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept european. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept financiar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C.1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiilor din domeniul contenciosului financiar și fiscal. C.2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice la anumite situații, procese, proiecte specifice. C.3. Aplicarea legislației naționale și/sau europene la situațiile de fapt. C.4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice specifice din dreptul național, dreptul european și dreptul internațional C.5. Utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor
Competențe transversale	CT.1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare CT.4. Sintetizarea de soluții generice și alternative la probleme punctuale de practică.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	O.1. Cursul va urmări identificarea și asimilarea principalelor probleme de practică instituțională și judiciară, în materia dreptului bugetar și fiscal, cu componentă europeană.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: <ul style="list-style-type: none"> ▪ să definească o serie de noțiuni specifice: buget, impozit, taxă etc. ▪ să indice instituții competente în procedurile bugetare și fiscale naționale și europene. ▪ să explice mecanismele de control în procedura de elaborare, aprobare, executare a bugetelor naționale și europene. ▪ să explice mecanismul de control în procedura de impunere și coordonarea în plan național și european. ▪ să identifice condițiile de legalitate ale unui act administrativ bugetar și ale unui act administrativ fiscal. ▪ să soluționeze o ipoteză practică privind contenciosul financiar și fiscal ▪ să redacteze înscrisuri specifice stadiilor procesuale și poziției procesuale într-o speță de drept bugetar, dreptul fondurilor europene, drept fiscal.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Drept financiar, drept bugetar, drept fiscal	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2,4 Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12
2.	Procedura bugetară națională. Mecanisme bugetare naționale – raport juridic de conformare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2,4,6,7 Articole pe subteme punctuale 8,9,11

			Dispoziții normative referințe 12
3.	Controlul financiar administrativ și jurisdicțional. Curtea de conturi a României. Contenciosul financiar național.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
4.	Procedura bugetară europeană. Mecanisme bugetare europene. Fonduri europene – raport juridic de conformare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
5.	Controlul financiar administrativ și jurisdicțional. Contenciosul financiar privind fonduri europene	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
6	Fiscalitate națională. Impozitarea directă – raport juridic de conformare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
7.	Fiscalitate națională. Impozitarea indirectă. Modele de armonizare fiscală – raport juridic de conformare	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
8.	Controlul fiscal: Inspekția fiscală. Cadru legal, practică administrativă și judiciară	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
9.	Controlul fiscal: Verificarea situației fiscale personale. Cadru legal, practică administrativă și judiciară	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative 12 Jurisprudență referințe 10
10.	Controlul fiscal : Controlul antifraudă. Alte forme de control. Cadru legal,	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea,	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice

	practică administrativă și judiciară	conversația euristică, observația dirijată.	Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
11.	Contenciosul fiscal. Aspecte generice privind contenciosul fiscal.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
12.	Contenciosul fiscal. Procedura prealabilă. Cadru legal, practică administrativă și judiciară	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
13.	Contenciosul fiscal. Procedura judiciară. Cadru legal, practică administrativă și judiciară	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
14.	Contenciosul fiscal și dreptul penal.	Expunerea însoțită de mijloace tehnice, prelegerea, explicația, problematizarea, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Suplimentar referințe 2-7, capitole specifice Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10

Bibliografie

Referințe principale:

1. I.M. Costea, *Contencios financiar și fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2022.

Referințe suplimentare:

2. D.D. Șaguna, *Drept fiscal*, ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
3. L. Țătu, D. Cataramă, *Aspecte practice privind TVA*, Ed. C.H. Beck, București, 2010.
4. I.M. Costea, *Optimizarea fiscală*, Ed. C.H. Beck, București, 2011
5. I.M. Costea, *Controlul fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2018
6. D. Pătroi (coord.), *TVA național vs. TVA comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
7. P. Serlooten, *Droit fiscal des affaires*, ed. a XII-a, Ed. Dalloz, Paris, 2013.
8. Revista Curierul fiscal - <http://www.curierulfiscal.ro/>
9. Revista TaxNews - <http://taxnews.ro/>
10. Jurisprudență: <http://www.rolii.ro>, <http://www.scj.ro/>, <http://curia.europa.eu>
11. Site ANAF - <https://www.anaf.ro>; Site MFP - <http://www.mfinante.ro>; Site Comisie UE – <http://ec.europa.eu/>
12. Legislație: Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice; Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale; Codul Fiscal; Codul de procedura fiscală

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
2.	Procedura bugetară. Aspecte generale. Aplicații practice	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
3.	Procedura bugetară. Executarea creditelor bugetare. Aplicații practice	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
4.	Procedura bugetară. Control financiar. Studiu de caz I	Problematizarea, studiu de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
5.	Procedura bugetară. Control financiar. Studiu de caz II	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
6.	Fonduri europene. Control financiar. Studiu de caz I	Problematizarea, studiu de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
7.	Fiscalitate națională. Impunere directă. Aplicații practice	Problematizarea, expunerea însoțită de mijloace tehnice, conversația euristică, observația dirijată.	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
8.	Fiscalitate națională. Impunere indirectă. Aplicații practice	Problematizarea, studiu de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
9.	Inspecția fiscală. Studiu de caz.	Problematizarea, studiu de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
10.	Verificarea situației fiscale personale. Studiu de caz	Problematizarea, studiu de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
11,	Controlul antifraudă. Studiu de caz	Problematizarea, studiu de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12

			Jurisprudență referințe 10
12	Contenciosul fiscal. Aspecte generice privind contenciosul fiscal. Studiu de caz	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
13.	Contenciosul fiscal. Procedura prealabilă. Studiu de caz	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10
14.	Contenciosul fiscal. Procedura judiciară. Studiu de caz	Problematizarea, studiul de caz	2 ore Capitol specific din referința 1; Articole pe subteme punctuale 8,9,11 Dispoziții normative referințe 12 Jurisprudență referințe 10

Bibliografie**Referințe principale:**

1. I.M. Costea, *Contencios financiar și fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2022.

Referințe suplimentare: (studenții vor aborda tema de zi din RS acolo unde doresc să obțină informații suplimentare; spre exemplu la tema 7 se pot aborda sursele de la punctele 1, 6, 7, 8)

1. D.D. Șaguna, *Drept fiscal*, ed. a V-a, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
2. L. Țătu, D. Cataramă, *Aspecte practice privind TVA*, Ed. C.H. Beck, București, 2010.
3. I.M. Costea, *Optimizarea fiscală*, Ed. C.H. Beck, București, 2011
4. I.M. Costea, *Controlul fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2018
5. D. Pătroi (coord.), *TVA național vs. TVA comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2013.
6. P. Serlooten, *Droit fiscal des affaires*, ed. a XII-a, Ed. Dalloz, Paris, 2013.
7. Revista Curierul fiscal - <http://www.curierulfiscal.ro/>
8. Revista TaxNews - <http://taxnews.ro/>
9. Jurisprudență: <http://www.rolii.ro>, <http://www.scj.ro/>, <http://curia.europa.eu>
10. Site ANAF - <https://www.anaf.ro>; Site MFP - <http://www.mfinante.ro>; Site Comisie UE – <http://ec.europa.eu/>
11. Legislație: Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice; Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale; Codul Fiscal; Codul de procedura fiscală

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul are un înalt conținut practic și aplicat pentru a forma deprinderi specifice profesiilor juridice: avocat, judecător, procuror. În egală măsură, sunt cuprinse și elemente de drept adaptate funcțiilor din sistemul administrativ public. Cursul oferă formare profesională de specialitate corespunzând standardelor specifice asociațiilor profesionale (UNBR, UCCJR, CSM etc.). Cursul asigură formarea deprinderilor de calificare juridică a unei ipoteze bugetare/fiscale, de identificare a sediului materiei, de verificare a legalității acesteia și de formulare a soluțiilor și remediilor legale. Cursul duce în secundar la formarea deprinderilor de redactare a înscrisurilor specifice contenciosului bugetar/fiscal.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- identificarea corectă a soluțiilor legale - identificarea corectă a soluțiilor jurisprudențiale	Examen scris	– 50%

10.5 Seminar/ Laborator	- redactarea corectă a unui document juridic - identificarea corectă a problematicei juridice dintr-o speță	(1) Prezentare orală a documentului redactat; (2) Aplicație practică – redactare acte contencioase evaluarea documentului scris.	– 25% – 25%
--------------------------------	--	---	----------------

10.6 Standard minim de performanță

Identificarea tipului de obligație bugetară/fiscală și a legislației naționale și europene aplicabile.
Evaluarea legalității unei ipoteze bugetare/fiscale date.
Identificarea parcursului administrativ și judiciar de control al legalității.
Redactarea înscrisurilor specifice fiecărei etape a contenciosului fiscal.
Fiecare componentă a evaluării, respectiv evaluarea de seminar (50%) și examenul final (50%), trebuie să fie parcursă cu obținerea notei minime 5.
Evaluarea de seminar se realizează numai pe parcursul semestrului, prin participarea la activitățile de seminar.
Promovarea evaluării de seminar este o condiție eliminatorie pentru participarea la examinarea finală.

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

11.09.2023

Conf. dr. Ioana Maria Costea

Conf. dr. Ioana Maria Costea

Data avizării în departament

Director de departament

25.09.2023

Conf. dr. Septimiu Vasile PANAINTE